

Tysnes kommune,
Rådhuset,
5685 UGGDAL

Saksbehandlar, innvalstelefon
Håvard Rød, 5557 2143

Tysnes kommune - budsjett 2022 og økonomiplan 2022 - 2025

Tysnes kommunestyre har i møtet 16. desember 2021 handsama og vedteke budsjett 2022 og økonomiplan for 2022-2025. Vi har motteke saksdokumenta til orientering.

Kommunen er ikkje under statleg kontroll og godkjenning. Budsjett og økonomiplan er difor ikkje kontrollert etter kommunelova § 28-1 (Robek-registrerte kommunar). For alle kommunar kontrollerer Statsforvaltaren at budsjett og økonomiplan er i balanse. Dette brevet er ei tilbake-melding om korleis vi vurderer økonomien til kommunen og utviklinga slik ho er planlagt i budsjett og økonomiplan.

Kommunal- og distriktsdepartementet har sett i gang eit treårig forsøk for å skape ei tettare kopling mellom det bustadsosiale arbeidet og andre kommuneretta oppgåver hjå Statsforvaltaren i Vestland. I forsøksperioden er Husbanken sine oppgåver for dette fagområdet overførde til Statsforvaltaren. Eit godt bustadsosialt arbeid vil over tid vere lønsamt for kommunane, og til rettleiing og oppfølging av kommunane vil vi m.a. bruke informasjon frå budsjett og økonomiplanar. Vi ber difor om at kommunane frå 2023 omtalar mål og tiltak innafør det bustadsosiale arbeidet i budsjettdokumenta.

Oppsummering

Kommunen betaler ordinært større årlege avdrag enn minimumsavdraga, og bruker dessutan av inntekter frå Havbruksfondet til ekstra avdrag. Større årlege avdrag enn minstekravet gir kommunen større økonomisk handlingsrom enn det kommunen elles ville hatt.

Kommunen bør dempe dei planlagde investeringane og unngå at gjeldsveksten blir så stor som pårekna i økonomiplanen. For at kommunen skal ha økonomisk handlingsrom også på lengre sikt, må kommunen unngå at gjeldsnivået og renteutgiftene aukar for mykje. Basert på investeringane i økonomiplanen, vil pårekna gjeldsvekst i for stor grad svekke driftsbalansen.

Kommunen har god økonomistyring og bør gjere dei tiltaka som er nødvendige for å unngå at gjeldsveksten blir for stor i dei komande åra.

Budsjett 2022

I rekneskapen for 2021 er det eit netto driftsoverskot med kr 10,3 mill. Det utgjer 3,1 prosent av driftsinntektene i 2021. Det gode resultatet skuldast i første rekkje høg skattevekst i 2021. Netto driftsoverskot er i hovudsak sett av til å styrke disposisjonsfondet.

Netto driftsoverskot i budsjettet for 2022 er kr 2,2 mill. Det utgjer 0,7 prosent av driftsinntektene.

Kommunen har budsjettert med kr 102 979 000,- i skatt på eige og inntekt for 2022. Ordinær skatt og rammetilskot er budsjettert med til saman kr 226,2 mill.

Inntektsprognosen frå KS for 2022 er oppdatert etter framlegget til revidert nasjonalbudsjett og kommuneproposisjonen. Pårekna auka inntekter i revidert nasjonalbudsjett må bli sett i samanheng med pårekna auka pris- og kostnadsvekst for kommunane i år. Det er blant anna auka straumutgifter i år.

Kommunen har vedteke eigedomsskatt på alle faste eigedomar i kommunen. Det er budsjettert med kr 10,5 mill. i eigedomsskatt for 2022. Innkomen eigedomsskatt i 2021 var også om lag kr 10,5 mill. Kommunestyret har vedteke at eigedomsskatten for kommunen samla skal vere på dette nivået.

Kommunen fekk i 2021 kr 6,1 mill. i utbetaling frå Havbruksfondet. Det er budsjettert med samla utbetaling frå Havbruksfondet i år med kr 8,2 mill. Det er uvisse knytt til beløpet.

Kommunen legg til grunn at produksjonsavgift på havbruk er ei ordinær driftsinntekt. Det blir lagt opp til at inntekter som kjem frå sal av konsesjonar i hovudsak (minst 70 prosent) blir nytta til ekstraordinære avdrag på lån.

Det er budsjettert med kr 14,5 mill. i ordinære avdrag i driftsbudsjettet. Avdragsbeløpet består av:

- kr 8,2 mill. i berekna minimumsavdrag
- kr 3,5 mill. i budsjetterte avdrag, basert på plan for ordinære avdrag, i tillegg til dei berekna minimumsavdraga
- kr 2,8 mill. av utbetaling frå Havbruksfondet blir nytta til ekstraordinær nedbetaling av lån

I 2022 er det budsjettert med brutto investeringar for til saman kr 39,7 mill. Den største investeringa er første del av byggjearbeid på Onarheim barnehage.

Investeringane er i hovudsak planlagt finansierte med låneopptak, kr 28,3 mill. Dessutan blir dei finansierte med momskompensasjon og tilskot frå Tysnes Kraftlag AS m.m.

Det er gjort vedtak om å ta opp startlån, kr 0,5 mill., til vidareutlån.

Kommunen si brutto langsiktige lånegjeld ved utgangen av 2021 var kr 274,8 mill., medrekna startlån til vidare utlån. Dette utgjer 83,3 prosent av sum driftsinntekter i 2021. Lånegjelda var til same tid om lag kr 95.300,- per innbyggjar.

Kommunen sitt disposisjonsfond var kr 70,9 mill. ved utgangen av 2021. Det utgjør 21,5 prosent av driftsinntektene i 2021.

Økonomiplan 2022 - 2025

Økonomiplanen skal vise korleis langsiktige utfordringar, mål og strategiar i kommunale planar skal følgjast opp. Saman med årsbudsjettet skal han vise kommunestyret sine prioriteringar og løyvingar og dei mål og premisser som økonomiplanen og årsbudsjettet byggjer på. Kommuneplanens handlingsdel, med same formål, kan inngå i økonomiplanen.

Det er lagt opp til eit netto driftsoverskot i år med kr 2,2 mill. For dei neste åra i økonomiplanperioden er det lagt opp til netto driftsunderskot. Pårekna netto driftsunderskot er aukande i planperioden, slik at underskotet er pårekna å bli større mot slutten av perioden.

I økonomiplanperioden er det lagt opp til eit høgt samla investeringsnivå, over kr 166 mill. Dei største investeringane i planen er i Onarheim barnehage (2022-2023), nye omsorgsbustader ved Tysnes omsorgssenter, investeringar i skule og barnehage, rehabilitering av symjehall m.m.

Investeringane i økonomiplanperioden er i stor grad planlagt finansierte med låneopptak. Dessutan blir investeringane finansierte med momskompensasjon og tilskot frå Husbanken (omsorgsbustader) m.m.

Det er rekna at kommunen si lånegjeld kjem til å auke vesentleg i økonomiplanperioden, dersom investeringane i planen blir gjennomførde i perioden. Lånegjelda er pårekna å auke til kr 387,8 mill., eller om lag kr 134.500,- per innbyggjar, ved utgangen av 2025. Gjeldsbyrda er pårekna å auke vesentleg til utgangen av 2025, dersom investeringane i planen blir gjennomførde. Dette vil føre til ein vesentleg auke i kommunen sine ordinære kapitalutgifter.

Finansielle måltal

Etter kommunelova skal kommunestyret sjølv vedta finansielle måltal med handlingsreglar for utvikling av økonomien til kommunen. Finansielle måltal skal nyttast i planlegging og styring, som grunnlag for å vareta den økonomiske handleevna over tid.

Kommunen har vedteke følgjande måltal:

1. Netto driftsresultat : Større enn 0,8 prosent av driftsinntektene
2. Gjeldsgrad : Maks 100 prosent av driftsinntektene
3. Disposisjonsfond : Minimum 15 prosent av driftsinntektene

Statsforvaltaren sine vurderingar

Kommunen betaler ordinært større årlege avdrag enn minimumsavdraga, og bruker dessutan av inntekter frå Havbruksfondet til ekstra avdrag. Kommunen sin praksis med å betale ekstra avdrag bidreg til å dempe lånegjelda og gi økonomisk grunnlag for å kunne gjennomføre nye investeringar. Større årlege avdrag enn minstekravet gir kommunen større økonomisk handlingsrom enn det kommunen elles ville hatt.

Det er planlagt store investeringar og auke i lånegjelda i økonomiplanperioden. Dersom den faktiske auken i lånegjelda blir så stor som pårekna i økonomiplanen, vil det gi ein vesentleg auke i dei årlege kapitalutgiftene. Dette kjem til uttrykk i planen ved at det er pårekna å bli netto driftsunderskot i kvart av åra frå 2023 til 2025. Netto driftsunderskot er pårekna å auke i planperioden, noko som gradvis vil redusere kommunen sitt disposisjonsfond. Fondet er førebels på eit tilfredsstillande høgt nivå.

Auken i lånegjelda inneber også ein større renterisiko, på bakgrunn av pårekna auke i rentenivået framover.

Kommunen bør dempe dei planlagde investeringane og unngå at gjeldsveksten blir så stor som pårekna i økonomiplanen. For at kommunen skal ha økonomisk handlingsrom også på lengre sikt, må kommunen unngå at gjeldsnivået og renteutgiftene aukar for mykje. Basert på investeringane i økonomiplanen, vil pårekna gjeldsvekst i for stor grad svekke driftsbalansen.

Kommunen har god økonomistyring og bør gjere dei tiltaka som er nødvendige for å unngå at gjeldsveksten blir for stor i dei komande åra.

Med helsing

Gunnar O. Hæreid
fung. statsforvaltar

Nils Erling Yndesdal
kommunaldirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent